

Anders Aspelin 50 år

Det händer ofta att "stugan blir för trång" och att man vill flytta på sina fäderneärvda bopålar. Därom vittnar ju emigrationen både västerut och norrut. För estlandssvenskarnas vidkommande var det ju i första hand stamfränderna i norr som bestämde färdvägen. Motiven voro av både ekonomisk och kultur-politisk art. Men det fanns också estlandssvenska ungdomar som på grund av sin begåvning och initiativkraft överskred hemmatorpets gränser och banade sig väg ut ur de begränsade förhållandena i hembygden. Dit hör även jubilaren.

Född den 20 juli i Rumpo, Ormsö, fortsatte han efter avslutad skolgång på hemön sin utbildning som elev vid Birkas folkhögskola. Hans kommersiella begåvning och bildningstörst upptäcktes av dåvarande kyrkoherden på Ormsö John Klasson. Genom hans förmedling bereddes Anders Aspelin möjlighet att fortsätta sina studier vid Bröderna Påhlmans Handelsinstitut i Stockholm och vid KF:s "Vår Gård". Hans kärlek till hembygden gjorde, att han härefter åtog sig föreståndarskapet för Ormsö Kooperativa Förening. Men snart nog togs hans kunnighet i anspråk av ETK i Tallinn, d. v. s. Estlands Kooperativa Förbund. I samband med sin verksamhet i landets huvudstad medverkade han vid sidan av sin vardagliga gärning i olika estlandssvenska kulturella sammanhang, bl. a. som redaktionssekreterare för Kustbon. Särskilt uppskattad var hans behagliga barytonröst. — Snart väntade honom dock uppgifter på andra sidan Östersjön. 1938 kallades han till konsumföreståndare på Seskarö i norrländska skärgården, 1944 till Konsum i Luleå och 1949 till Luleå Fisk. Sedan hösten 1959 tjänstgör han som kamrer vid HSB i Luleå. Vidare innehar han en rad kommunala förtroendeuppdrag, såsom ledamot av hälsovårdsnämnden i Luleå, revisor i ABF, sekreterare i de Handelsanställdas förbund, kassör i Norrbottens Sångarförbund, v. ordförande i Luleå allmänna manskör m. m.

Jubilaren utger ett belägg för att man genom att använda sitt pund rätt inte enbart tjänar sig själv utan även det allmänna.

Vänner ute och hemma hylla varmt den ungdomlige jubilaren.

Hj. Pöhl.

MINNEN

*Jag minns vår hägg som växte invid brunnen
i barndomshemmets lugna, sälla vrå.*

*Dess vita blommors doft är nu försvunnen,
men minnena de ej så lätt förgå.*

*När vårens vind med häggens krona lekte
och blomsterdoften spreds runt gård och by,
dess blomsterprydda kvistar solen smekte
och fågelsång ljöd högt mot himlens sky.*

*På blåa havet invid låga stränder
alfägeln sjöng sitt allevi.
Dit ut så ofta tanken återvänder,
där barndomstiden rann så snabbt förbi.*

*Nog minns jag rågens svall för vinden,
då ängen klätt sig i sin blomsterskrud
och jag minns lammen bakom stängda grinden
på gröna tuvor smyckade till brud.*

*När höstens guldstänk över marken virvlar,
går tanken bort till barndomshemmets land —
där basturöken upp mot skyn sig ringlar —
I nattens dröm jag vandrar där ibland.*

E. R.

Kustbons läsare har under de gångna åren många gånger mött signaturen E. R. under skildringar och stämningsbilder från Rågöarna, som varit besjälade av en uppriktig kärlek till den svunna barndomsbygden. Bakom dessa bokstäver döljer sig fru Elfrida Rosman, barnfödd på Rågöarna och numera bosatt i Baskarp i Småland. Kustbon ber i efterskott få överbringa sin egen och många läsaes varma hyllning med anledning av 50-årsdagen den 1 april.

M.N.

Herman Blees död

Herman Blees är död. Ett livsöde har därmed avslutats. Och märkligare än många andras.

Herman Blees var född i Höbring i Rickul den 26 november 1872. Han hade flera syskon och lämnade föräldrahemmet redan i tjugoårsåldern

samt begav sig till Reval för att där skapa sig en framtid.

Till att börja med erhöll han anställning hos den kända firman Christian Rotermann, där han stannade i hela tjugofem år. Därefter övergick han till den av varje revalsvensk kända och uppskattade rederifirman C. F. Gahlnbäck. I dess tjänst stannade han, tills den stora ofärdstiden bröt in. Då avstannade så gott som all rederiverksamhet, och vad som under mansåldrar hade byggts upp raserades nu på några veckor.

Herman Blees hade under sin långvariga anställningstid vunnit sina överordnades förtroende och samtidigt även genom sparsamhet och framsynthet skapat för sig själv och de sina en aktad och tryggad ställning i samhället.

Men Blees var inte blott energisk och framgångsrik i sin tjänst. Även i förenings- och församlingslivet var den bortgångne verksam och varmt uppskattad, i all synnerhet av dem, som hade tillfälle att följa hans idoga arbete på nära håll. — Sålunda var han under en lång följd av år Svenska församlingens i Reval kassaförvaltare och såsom sådan givetvis även ledamot av kyrkorådet. Likaså var han under lång tid medlem av föreningen Svenska Odlingens Vänners styrelse i Estland. Dessa förtroendeposter krävde mycket arbete men H. Blees knotade aldrig. Alltid hurtig och glad bänkade han sig bland sina medarbetare, såväl när det gällde allvarliga rådslag som när det var glam och gamman.

Ett människoöde gömmer på så många obekanta faktorer. När Estland 1940 översvämmades av folk från öster, greps bland otaliga andra oskyldiga människor även Blees' yngsta dotter Sigrid och deporterades till det "Kalla landet", till Sibirien. Så småningom mognade planen för estlandssvenskarnas överflyttning till Sverige. H. Blees hoppades då få sin dotter tillbaka från Sibirien, och måhända just av denna orsak beslöt han att stanna kvar i Estland för att invänta hennes återkomst. — Hon återvände hem, men fick inte stanna länge, utan redan 1949 blev hon för andra gången deporterad till Sibirien, men nu i sällskap med sin far Herman Blees! Där stannade bägge två i hela nio år — ända till 1958 — en ohygglig tid under ett liv i namnlös misär! Även denna fruktansvärda påfrestning klarade H. Blees, som ju var nära de åttio vid exilens början, tack vare en stark, inneboende, obruten vilja och tillika genom medvetandet av att lidandet var oförskyllt.

Efter återkomsten för två år sedan slog sig H. Blees och dottern Sigrid ned i den lilla köpingen Kegel, drygt ett par mil väster om Reval. Där erhöll frk Blees anställning vid ett kollektivjordbruk, liksom i Sibirien, och hennes far skötte hushållet. Detta lär han ha gjort in i det sista, innan döden helt oväntat kom till honom den 7 mars 1960.

Vila i frid, Du energiske, oförskräckte vän och medarbetare! — Vila i frid i hägnet av den en gång vita kyrkan och under de hundraåriga

kastanjernas och lönnarnas susande kronor! Ditt arbete, som Du nedlade för den folkspillra Du själv tillhörde, har icke varit förgäves! Själv fick Du tyvärr aldrig njuta frukterna därav. A. St.

FAMILJENYTT

Förlovade

Fotografen RAGNAR TREIBERG, Rickul
och

ANNE-MARIE NIEMINEN, Åland

Nacka den 31 mars 1960.

Döda

Edvin Axel Appelblom, född den 13 nov. 1924 på Ormsö, avled den 26 mars 1960 i Stockholm.

Änkefru Agneta Gren, född den 24 januari 1868 på Ormsö, avled den 27 april 1960 i Stockholm.

Fr. Elline Grönholm, född den 17 augusti 1876 i Reval, avled den 12 maj 1959 i Tyskland.

Johan Hedström, född den 24 augusti 1893 på Ormsö, avled den 13 mars 1960 i Stockholm.

Anders Heldring, f. den 31 aug. 1875 i Rickul, avled den 3 maj 1960 i Eskilstuna.

Johan Häggblom, född den 25 maj 1892 på Ormsö, avled den 2 april 1960 i Stockholm.

Johan Lindström, född den 23 december 1907 på Ormsö, avled den 11 mars 1960 i Stockholm.

Änkefru Lena Lundgren, född Westersten den 19 augusti 1868 på Nuckö, avled den 3 mars 1960 i Stockholm.

Ruben Matson, född den 8 maj 1890 på Nargö, avled den 7 febr. 1960 genom drunkningsolycka vid Arholma.

August Nordström, född den 16 april 1877 på Stora Rågö, avled den 1 november 1959.

Fru Gertrud Nyholm, född Alberg den 20 september 1884 på Ormsö, avled den 17 april 1960 i Stockholm.

Fru Katarina Rönnberg, född Hallman den 31 maj 1870 på Ormsö, avled den 3 maj 1960 i Stockholm.

Fru Maria Rönnberg, född Grundsten den 1 april 1906 på Ormsö, avled den 25 mars 1960 i Stockholm.

Fröken Lisa Sandberg, född den 11 augusti 1884 i Rickul, avled den 24 mars 1960 i Bingtuna Vårdhem.

Änkefru Aina von Schilling, född Grönholm den 27 oktober 1877 i Reval, avled den 1 april 1960 i Tyskland.

Anton Simonsson, född den 16 april 1896 på Nuckö, avled den 9 mars 1960 i Kumla.

Fru Elmyre Almyra Elin Ströhm, född den 26 februari 1898 i Reval, avled den 23 juni 1959 i Malmö.

Änkefru Maria Westerborn, född Åkerblad den 16 december 1882 i Rickul, avled den 3 mars 1960 i Stockholm.

Fru Karin Wilhelmson, född Laurin den 17 okt. 1882 i Baltischport, avled den 7 nov. 1959 i Kungälv.